

דברי תורה

מאת נ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שב"ק פרשת נשא תשע"ב לפ"ק

יוצא לאור ע"י מכון מעדני מלך וויזן - גליון תש"י

בדרשת פרקי אבות

מזדמן לו זקן אחד עטוף לבנים שנכנס עמו לפני ולפנים ויצא עמו, וביום הכיפורים של אותה שנה היה אותו זקן עטוף שחורים ונכנס עמו ולא יצא עמו. ויעויין בתוספות (מנחות קט: ד"ה נודמן) שמביא שבירושלמי הקשו, שהרי כתוב (ויקרא טו-יז) וכל אדם לא יהיה באהל מועד, ואפילו מלאכים שכתוב בהם ודמות פניהם פני אדם (יחזקאל א-י), ותירצו ששכינה היתה בדמות זקן.

ובגמרא (יומא נג:) מסופר עוד, מעשה בכהן גדול שנכנס לקודש הקדשים ביום הכיפורים והאריך שם בתפלתו, ונמנו אחיו הכהנים להכנס אחריו לראות מה עמו, התחילו להיכנס והוא יוצא, אמרו לו מפני מה הארכת בתפלתך, אמר להם קשה בעיניכם שהתפללתי עליכם ועל בית המקדש שלא יחרב. אמרו לו, אל תהי רגיל לעשות כן, שהרי שנינו (יומא נב:) ולא היה מאריך בתפלתו שלא להבעית את ישראל. וכתבו שם התוספות ישנים (ד"ה מעשה) בשם הירושלמי, שאותו כהן גדול היה שמעון הצדיק. ומבואר בשפת אמת שנראה שהיה הדבר באותה שנה שנכנס עמו אותו זקן כדלעיל,

במשנה (אבות א-ב) שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה. הוא היה אומר, על שלשה דברים העולם עומד, על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ע"כ. הנה שמעון הצדיק זכה יותר מכל התנאים להקרא בשם התואר 'צדיק', ושימש בכהונה גדולה בתחלת בית שני ארבעים שנה (יומא ט.), ומצד גודל צדקתו היתה השראת השכינה במקדש ביתר שאת, עד שנסים רבים נעשו שם בימיו, שהיה הגורל עולה בימיו, ולשון של זהורית מלבין, ואש של מערכה מתגבר, ונשתלחה ברכה בעומר ובשתי הלחם ובלחם הפנים (שם ט.). וזה מוסר השכל שכאשר הראש של בני ישראל עומד ברום המעלה, הרי קדושתו משפיע השראת השכינה בישראל ביתר שאת. והנסים הללו שהיו במקדש לא היו בזכותן של ישראל, אלא בזכותו של שמעון הצדיק.

ואיתא עוד בגמרא (יומא לט: ומנחות צט:) שבאותה שנה שהסתלק אמר לאחיו הכהנים שעתיד למות בשנה זו, ושאלוהו מנין לך כן, ואמר, שבכל שנה ביום הכיפורים היה

ולכן האריך בתפלתו, שאם לא כן הרי ודאי ידע את המשנה ומדוע האריך ע"ש. - וגם בזה טמון מוסר השכל, שעדיף לוותר מלהתפלל על חייו, שהוא גם טובתן של הכלל ישראל והשראת השכינה בבית המקדש, ובלבד שלא יגרום צער ודאגה לאחרים.

והנה ברע"ב פירש, על התורה, שהכוונה על קבלת התורה בהר סיני, שאלמלא לא קיבלו אותה ישראל עליהם, לא היה העולם נברא. וביאר בתוספות יום טוב שהוקשה להרע"ב, דאי פירושו על 'קיום' התורה, הרי גם עבודה וגמילות חסדים כלולים בקיום התורה, ולכן פירש הכוונה לקבלת התורה במעמד הר סיני, ולא ללימודה וקיומה ע"ש. ורואים מזה גודל כח ועוצם חשיבות הקבלה לכשלעצמה, גם אם לא זוכה לקיימה אחר כך כראוי, מכל מקום עצם הקבלה, שמגלה רצונו ופנימיותו שרוצה להיות טוב, חשובה כל כך, שעבודה נברא העולם.

ומצינו כיוצא בה בגמרא (עבודה זרה ג.) דלעתיד יאמרו אומות העולם לפני הקב"ה, רבש"ע ישראל שקבלוה היכן קיימוה. אומר להן הקב"ה אני מעיד בישראל שקיימו את התורה כולה, אומרים לפניו רבש"ע כלום יש אב שמעיד על בנו דכתיב (שמות ד-כב) בני בכורי ישראל, אמר להם הקדוש ברוך הוא שמים וארץ יעידו בהם שקיימו את התורה כולה. אומרים לפניו רבונו של עולם שמים וארץ נוגעין בעדותן שנאמר (ירמיה לג-כה) אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי ע"כ. וכתבו התוס' ואם תאמר הרי ראייה גדולה שקיימו, שהרי שמים וארץ קיימים הם. ויש לומר שהם קיימים ממה שקבלו, כדאמר אם ישראל מקבלים ע"כ. הרי מבואר דעל עצם הקבלה כדאי כבר קיום העולם, גם אם לא קיימוה אחר כך.

וגם בפרשתינו יש רמז לזה, שאמר הכתוב איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' (ו-ב). וכתב בספורנו כי יפליא, יפריש עצמו מן הבלי ותענוגות בני האדם. ובאבן עזרא כתב, יפליא, יעשה דבר פלא, כי רוב העולם הולכים אחר תאותם ע"ש. ומאותה שעה שקיבל על עצמו הפרישות, אומר עליו הכתוב כל ימי נורו קדוש הוא לה' (ו-ח), כי נזר אלקיו על ראשו (ו-ז), וכתוב באבן עזרא כי כל בני האדם עבדי תאות העולם, והמלך באמת שיש לו נזר ועטרת מלכות בראשו, כל מי שהוא חפשי מן התאות עכ"ל. הרי לנו כי מאותה שעה שקיבל עליו הפרישות הוא נחשב לקדוש. ואם כי הפרישה הוא רק ממאכל אחד, ענבים ויינו, ועומד עדיין בהתחלת נזירותו ממש, עם כל זה נזר אלקיו על ראשו, הרי לנו עוצם חשיבות הקבלה של דבר טוב על עצמו. - וזה חיזוק גדול לעניינינו אחר קבלת התורה, ואחר הכינוס של הכלל ישראל, אשר אלפי אנשים קיבלו על עצמם זהירות וסייגים בכלי האינטערנעט, פרישות ממה שהורגלו עצמם מקדם, שקשה עליהם הרבה יותר מפרישות יין, שיכירו גודל מעלתם בהקבלה עצמה, אשר כל ימי פרישותו נזר אלקיו על ראשו.

עוד אנו למדים מוסר השכל מפרשת הנזירות, דאיתא בגמרא (נזיר כח:) האיש מדיר את בנו בנזיר, ולשיטת רבי יוחנן הוא מן התורה, הלכה היא בנזיר ע"ש. והיינו שהגם דשאר מצות התורה אין נוהגים רק בגדול, וחינוך הוא רק מדרבנן, חוץ מלימוד התורה דכתיב ושננתם לבניך (דברים ו-ז), ומשעה שיכול לדבר חייב ללמדו תורה (רש"י שם יא-ט). אבל מצות נזירות יוכל האב להטיל על בנו גם בקטנותו. ומבואר בירושלמי (שם, וריש פרק ז) דיכול להזירו עוד מבטן ע"ש. והיינו טעמא, דנזירות היא פרישות מתענוגי עולם הזה, וזה יש להרגיל את הבן גם

דיתכן מה שאמר המלאך, כל אשר צויתיה תשמור (יג-יד), פירושו שתשמור גם מנוח, שלא ישתה יין ושכר, דנוכח זכר כנסתר נקבה ע"ש. והיינו שמנוח ואשתו יחד יתנהגו כנוזירים, כדי שיפעלו מעשיהם על הנער להתנהג ככה.

והנה מצינו בדברי חז"ל עובדא משמעון הצדיק הנוגע לנוזירות, דאיתא בגמרא (נדרים ט.) אמר שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד. פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו בני מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי, הלכתי למלאות מים מן המעין, ונסתכלתי בבבואה שלי, ופחו [מיהר] עלי יצרי ובקש לטורדני מן העולם [לילך אחרי מראה עיני]. אמרתי לו, רשע, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבודה שאגלחך לשמים. מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו, בני, כמוך ירבו נוזירי בישראל, עליך הכתוב אומר (ו-ב) איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לה' [שנזירתו לשם שמים] ע"כ.

הנה אותו נזיר גילה פרצופו של היצר, אתה בא אלי כאוהב, אתה מבקש הנאתי שאלך אחר מראה עיני. רשע אתה, אתה השונא שלי, אתה רוצה לטרדני מן העולם, אתה מבקש מפלתי. מחשבה כזו לילך אחר מראה עיני, אין זה עצמותי, פנימיות נשמתית לא רוצה בזה, אלא רשע מבחוץ בא אלי לטרדני מן העולם. ואמר לו, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, כל אחד שמתארח אצל חברו, ונותנין לו חדר מיוחד מטה כסא שלחן ומנורה להשתמש בו, יודע ומבין שאין לו רשות ללכת ולהשתמש בשאר החדרים הפרטיים, או לפתוח הארגזים

משחר טל ילדותו, וכמו שהזהירה התורה בבן סורר ומורה, שגנב ואכל תרטימר בשר ושתה חצי לוג יין, שיהרגו אותו בנערותו, כי סופו שמכלה ממון אביו ומבקש לימודו ואינו מוצא, ועומד בפרשת דרכים ומלסטם את הבריות (רש"י דברים כב-יח). ולכן נתנה התורה רשות להאב להזיר את בנו, ולפרוש אותו מתענוגי הגוף מילדותו. וכמו שלימוד התורה מתחלת בבנו משעה שיוכל לדבר, כן פרישות מתענוגי הגוף מתחלת מנערותו בעודו קטן.

ומצינו בהפטורת פרשתנו (שופטים יג-ד) שאמרה המלאך אל אשת מנוח, ועתה השמרי נא ואל תשתי יין ושכר וגו' כי הנך הרה ויולדת בן וגו', כי נזיר אלקים יהיה הנער מן הבטן וגו'. ולכאורה אם הבן הוא נזיר, למה לא תשתה אמו יין ולא תאכל ענבים. וכבר ביארנו במקום אחר בארוכה (עיין שמן ראש ח"ט פ' נשא צו.) כי המלאך אמר לה, דעי כי אי אפשר להאם המגדל בנה, לישב על השלחן בכלי מפואר עם ענבים ולאכול, ויין ושכר תהא שתייתה, ותאמר להבן, שמשון, אתה נזיר ואסור לך לאכול ענבים ולשתות יין. אם כי אמת היא שרק הוא הנזיר ולא היא. – אבל חינוך אינו עובד ופועל בדרך זה. מה שאתה שואל מבנך, אתה צריך לעשות גם לעצמך, להיות דוגמא חי להילד. ואי אפשר לומר להבן, אני מבוגר, אני יכול לילך בכל מקום, אני יכול להשתמש בקאמפיוטער וכל המכשירים שלה, אבל אתה הזהר והשמר מזה. גם לו יהא הדבר מוצדק לאמיתו, מכל מקום זה סתירה לחינוכו. – ולכן אם אתה רוצה שיהא הבן נזיר לה', אם כי האבות אינם נוזירים, אף על פי כן מכל אשר אמרתי להאשה תשמר, ועתה אל תשתי יין ושכר ואל תאכלי כל טומאה, כי נזיר אלקים יהיה הנער, ואת צריכה להיות דוגמא להבן, שיוכל לעמוד בו. - ובמשך חכמה (בהפטורת פרשתינו) כתב,

קברו של שמעון הצדיק, שמצינו אצלו שכאשר אמרו העבודה שאגלחך לשמים, עמד ונשקו על ראשו ע"כ. (עיין מרגליות הש"ס נדרים אות לו).

ונראה עוד כי אותו נזיר היה תלמיד חכם גדול, וכמו שאמרו (בבא בתרא כה:): הרוצה שיחכים ידרים, וסימניך מנורה בדרום (וכן כתב במהרש"א). וגם היה זהיר בשמירת העינים, 'יפה עינים', שלא נפגמו עיניו, והיה 'טובי רואי', שרואה תמיד רק על דברים טובים. ומצינו תואר זה במעלותיו של דוד המלך, והוא אדמוני עם יפה עינים וטוב רואי (שמואל א טז-יב), וחז"ל (ויק"ר כ-א) דרשו מזה, שכל הרואה אותו נזכר לתלמודו. ובחיד"א פירש בזה דברי דוד, יראיך יראוני וישמחו (תהלים קיט-עד), כי אמרו חז"ל (עירובין נד.) שמחה לאיש במענה פיו (משלי טו-כג), אימתי, בזמן שמענה בפיו. וכיון שדוד בראותו מזכיר להם תלמודם, לכך כשרואים אותו שמחים ע"כ. ולכן התפלא שמעון הצדיק, מה ראית להשחית את שערך הנאה, אדם גדול כזה, חכם בתורה עם עינים טהורות, וכי אתה צריך עוד לחוש להרהור עבירה, שעבור זה תעביר שעריך הנאות.

והשיב לו הנזיר, כן כן, אחר כל זהירותי בשמירת העינים, סוף כל סוף העינים אינם ברשותו של אדם (נדרים לב:), ופעם הלכתי למלאות מים ונסתכלתי בבואה שלי, ופחו עלי יצרי ובקש לטרדני מן העולם. ואין גם אחד שיוכל לומר אני במעלתי אין צריך לגדרים וסייגים, אל תאמין בעצמך עד יום מותך (אבות ב-ד), גם לחכם בתורה ויפה עינים יוכל להודמן נסיון באונס, ואחר שראה מה שלא צריך אין הוא עוד ברשות עצמו, ויתכן שיצרו יהיה גבור יותר ממנו. ולכן כל אחד ואחד צריך לעשות לעצמו גדרים וסייגים שלא יוכל לבוא לידי נסיון.

לראות מה יש בהם, ומכל שכן ליקח עמו דבר שאינו שלו, והוא מבין זאת בתכלית הפשיטות, ואין לו שום קושיא או תרעומות למה לא יוכל ללכת ולראות כל מה שבבית, ואדרבה מכיר טובה על מה שניתן לו. כמו כן אנחנו בעולמו של הקב"ה, ערום יצאתי מבטן אמי, ולד' הארץ ומלואה, הוא מתארח בבית שאינו שלו, ולא הותר לו ללכת ולראות ולהשתמש רק במה שניתן לו רשות מבעליו, וגער ביצרו, למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך.

אמנם בגוף העובדא יש לדקדק כמה דקדוקים. א) פעם אחת בא נזיר מן הדרום, למאי נפקא מינה מאיזה מקום הוא בא. ב) מה ראית להשחית את שערך זה הנאה, הלא כל הנזירים שמקבלים עליהם פרישות, שוב אחר זה משחיתים את שערם, ולמה שאל על נזיר זה יותר מעל שאר הנזירים. ועוד וכי לא הבין, שיפה עינים וטוב רואי וקוצותיו סדורות לו תלתלים, יוכל להביא לידי חטא, ויתכן שרוצה להשמר. ג) העבודה שאגלחך לשמים. אם רוצה לגלח שערו הנאה, יקח תער ויגלחנו, ולמה הוצרך עבור זה לנזירות. ואדרבה בנזירות הלא יצטרך ללכת עם השערות עוד שלשים יום. ד) גם מהו שסיים 'עליך' הכתוב אומר איש כי יפליא וגו', הלא בכל הנזירים מיירי קרא, והיכן יש רמז לנזירות זו יותר משאר הנזירים.

וראיתי לפרש דהתלתלים היו פיאות ראשו שאסרה תורה להשחיתו, כדכתיב (ויקרא יט-כז) לא תשחית פאת זקנך, ורק נזיר לאחר שגמר נזירותו רשאי לגלחם. וזהו שאמר לו מה ראית 'להשחית' שערך, כי גזירת הפיאות קראה תורה בשם השחתה. ולכן הוצרך לקבל על עצמו נזירות שיהא רשאי לגלחם. ולכן נוהגין בירושלים לעשות תגלחת הראשונה והפיאות לילד אצל

בתרתי, הן לפרוש עצמו מן היין שמביאה לידי קלות ראש, והן כדי שיצטרך להעביר שערותיו שסדורות לו תלתלים. וזהו שהכפיל הכתוב, איש כי יפליא לנדור נדר 'נזיר להזיר' לה', שיש בקבלת נזירות שני סוגים של פרישות, דוגמת אותו נזיר שבא מן הדרום. ועל זה אמר לו שמעון הצדיק, בני כמותך ירבו נזירי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר 'נזיר להזיר' לה', נזירות בכפליים לשם ה'.

ויש ללמוד מזה על מה שמבואר ברמב"ן על הפסוק אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ (שיר ב-ז), שבכל התעוררות יש לעשות תיכף 'חפץ' לשום בו התעוררותו, כי לאט לאט מתקרר החשק וההתעוררות, ורק כאשר עושה חפץ של מצוה שיאחז בו התעוררותו אז יהיה דבר של קיימא. ולכן אותו נזיר הצדיק, קיבל על עצמו תיכף ומיד נזירות, לעשות חפץ על התעוררותו, שלא יתירשל מלגלח שערותיו.

ולסיומא דמלתא, הן יודעין אנו כי בשנים האחרונות ירדה מצב הפרנסות פה ובכל העולם, והמתבונן יראה שזה בא מעת שנתרבה ההשתמשות בהאינטערנעט שהורידה טומאה וזוהמא עצומה, וזה פוגע בהפרנסה, וכמו שאמר הכתוב (משלי ו-כ) בעד אשה זונה עד ככר לחם. ובאמת מאמר העולם הוא שצריכין אינטערנעט לצורך הפרנסה ואי אפשר לוותר עליה במסחר, ובסופו הראה ה' לנו כי מעת שנתגלה האינטערנעט ירדה פרנסתם של ישראל. וכעת כאשר התעוררו כל בית ישראל לעשות לעצמם גדרים וסייגים, בודאי שיתעורר לעומת זה שפע של פרנסה לכל הגודר עצמו בזה, ומכיר שהוא חי בעולם שאינו שלו, ואין לו

וזה מוסר השכל לגבי האינטערנעט, איך יש להתרחק ממנה גם כאשר יש לה פילטער, אפילו רק אם פעם אחת במשגה ובאונס יבוא לראות מה שלא צריך, בקל יצרו פוחזו עליו ויוכל לטורדו מעולמו. אם חכם הבא מן הדרום, ויפה עינים, ובא לפניו רק בבואה שלו, היה לפניו נסיון עצום, מכל שכן כאשר בא לפניו בבואה אחרת, מה יעשה הבן שלא יחטא.

והנה הנזיר הצדיק ההוא אם היה לו תער בכיסו, היה מגלחו תיכף, אבל לא היה לו תער שם אצל המעיין, וחשש לנפשו, הן אמת כי עתה התגבר על יצרו ומוכן ומוחלט אצלו לגלחו, מה יהיה אם במשך הזמן עד שיגיע לביתו יתחרט ולא ירצה עוד לגלח שערותיו הנאות, וכדרכן של בני אדם שמתעוררים לפי שעה, וכאשר צריך להוציאו מן הכח אל הפועל מתקרר התלהבותו. ועוד גם זאת, כי יתכן שיבוא לידי עבירה עוד קודם שיוכל להגיע לביתו ולגלחו. ולכן התחכם וקיבל על עצמו נזירות תיכף, העבודה שאגלחך לשמים, ובוה ירויח בשתים, חדא, שלא יוכל להתחרט מהתגלחותו כי חיובא עליו מצד נזירותו. שנית, שלא יבוא לידי חטא עד שיתגלח, כי בניזירותו נעשו שערותיו חפץ של מצוה, ושערותיו קודש לה', והרי מצוה בעידנא דעסיק ביה מגנא [מן היסורין] ומצלא [מיצר הרע שלא יכשילנו לחטוא] (סוטה כא.), ובוה ינצל מלחטוא. [ונתעוררתי כי מהאי טעמא נזדמן לו טומאה בתחלת נזירותו, שהרי הביא אשם נזיר טמא, כדי שיוכל לגלחנו תיכף עוד קודם מלאות ימי נזירותו].

והנה סתם נזיר, עיקר קבלת נזירותו הוא לפרוש מן היין, וכתוצאה מזה בא גילוח השערות. אבל יש נזיר שנזירותו ופרישותו הוא

ליגע רק במה שהתיר לו הבעל הבית להשתמש.

וזהו שסיים הכתוב בברכת כהנים בפרשתנו, ושמנו את שמי על בני ישראל ואני אברכם (ו-כז), דאיתא בזהר (תיקו"ז תיקון כב סו). דבשמירת הברית שורה על האדם שם שד"י

מלבר ושם הוי"ה מלגאו ע"ש. (ועיין בישמח משה פ' מקץ עה"פ ירד ירדנו). ושתי השמות הללו עולים בגמטריא כמספר ש"ם. וזהו ושמנו את שמי על בני ישראל, שישרה עליהם שמות שד"י והוי"ה בגמטריא ש"ם, והיינו קדושת הברית, ואז אני אברכם. כן נזכה כולנו לשפע ברכה והצלחה בכל הענינים.

בסעודה שלישית

כן במוצאי יום טוב היה הלחם טמא. ואולי שלא היו עושין כן אלא כשחל יום השבת באמצע הרגל, היו מראים קודם השבת והיו מכירים היותו רך, והיה נאכל בזמן שהיה להם עדיין דין חבר ע"ש. ולפי דבריו לא היו מראין לעולי רגלים אלא בימי הרגל שלפני שבת. ולפי זה בחג השבועות לא היו מראין אלא אם כן חל עצרת להיות בשבת, ובמוצאי שבת בעת אכילת לחם הפנים היה להם עדיין דין חבר ע"כ.

ובשו"ת הרדב"ז (סימן שני אלפים קעח) כתב לבאר בענין הנס של לחם הפנים, איך היו העולי רגלים שעמדו בעזרה יכולים להכיר בלחם הפנים אם הוא חם או רך סילוקו כסידורו. והביא מהריטב"א (יומא כא.) שכתב, שהיה עולה הבל מהלחם כמו לחם שיוצא מן התנור, ובוה היו מכירים שהוא חם. וכתב הרדב"ז שאין צורך לזה, אלא כך היא הצעתן של דברים, כי בשבת שבתוך המועד סמוך לסידור לחם הפנים, היו מגביהין את השולחן ומושכין אותו מעט לצד פתח ההיכל כדי שיראו אותו מרחוק שהרי היה נתון לצד צפון ועדיין הוא לפניהם, אבל לא היו מניחין אותו לחוץ, ומיד היו הכהנים מסדרים הלחם החדש ומוציאין הישן ומראין אותו לעולי

העולם רגילים לקרוא לשבת זו 'שבת נאך שבועות', וצדיקים פירשו בו ששבת זו הוא עוד שבועות. וצריך ביאור למה רק בחג השבועות קורין כן ולא בשאר המועדים. וראיתי להביא טעם בזה בשם הרה"ק רמ"ש מבויאן זצ"ל, ואבאר הדברים ביתר ביאור. בגמרא (חגיגה כו:) איתא, אמר ריש לקיש מאי דכתיב (ויקרא כד-ו) על השלחן הטהור, מכלל שהוא טמא [שאמרתי שיהא טהור, מכלל שהוא ראוי לטומאה], ואמאי כלי עץ העשוי לנחת הוא ואינו מקבל טומאה, אלא מלמד שמגביהין אותו ומראין בו לעולי רגלים לחם הפנים, ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום, סילוקו כסידורו [שסילוקו לשבת הבא חם כיום סידורו], שנאמר (שמואל א כא-ז) לשום לחם חום ביום הלקחו [שיהא חם ביום הלקחו מעל השלחן] ע"כ.

והנה רש"י פירש שהיה הלחם 'חם' כיום סידורו ע"ש. ובתוס' כתבו שהיה רק רך אבל לא חם, שהרי היתה נאפית מערב שבת וסדרוהו ביום השבת, ולא היה חם גם בסידורו ע"ש. ועיין בראשון לציון שם שכתב, לדברי התוספת שסילוקו כסידורו היינו שהיה רך, ואיך היו יכולין להכיר שהיה רך אם לא בנגיעה, אם

רגלים כו' שעברו עליו ח' ימים ועדיין הוא חם. ואפילו בעצרת אם לא חל בשבת אפשר היו מתעכבים לראות הנס וכו'. וכתב דזהו מה שאמרו (יומא כא.) לחם הפנים ניסי דבראי הוא, היינו שבשבת שהיו מסדרים הלחם, ומוציאים הלחם הישן והכל היו רואים שהוא חם ע"ש. ולפי דבריו ענין זה של להראות לחם הפנים לעולי רגלים לא היה אלא בשבת שבתוך הרגל. (ועיין מגדים חדשים שם).

והיוצא לנו מזה, דהא דהגביהו הלחם הפנים ברגל היה רק אם חל יום השבת באמצע הרגל. אבל בחג השבועות שהוא יום אחד, אם לא היה חל בשבת, לא יכלו לראות הנס של הלחם הפנים, והיו נשארים לשבת שלאחריו לראות את הנס, ולכן נקראת השבת הזו על שם החג, כי היה לה המשך מחג השבועות.

והנה ביאור הענין שהיו מגביהים אותו לעולי רגלים, ואומרים להם ראו חיבתכם לפני המקום סילוקו כסידורו. ולכאורה מה טעם הראו לעולי רגלים את הנס הזה דוקא, שאפילו אחרי שמונה ימים עוד היה לחם הפנים חם, והלא היו עוד הרבה ניסים בבית המקדש. וכתוב בספר אמרי צבי דבגמרא (יומא עו.) איתא, שאלו תלמידיו את רבי שמעון בר יוחאי, מפני מה לא ירד להם לישראל מן פעם אחת בשנה. אמר להם אמשול לכם משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שיש לו בן אחד, פסק לו מזונותיו פעם אחת בשנה ולא היה מקביל פני אביו אלא פעם אחת בשנה, עמד ופסק מזונותיו בכל יום והיה מקביל פני אביו כל יום. אף ישראל מי שיש לו ארבעה וחמשה בנים היה דואג ואומר, שמא לא ירד מן למחר ונמצאו כולם מתים ברעב, נמצאו כולם מכוונים לבם לאביהם שבשמים. דבר אחר, שיהיו אוכלים אותו כשהוא חם ע"כ.

והנה מלחם הפנים אפשר להביא ראייה לטעם הראשון, שכן אם לחם הפנים היתה בו סגולה כזו שיהיה חם ביום השמיני כמו ביום הראשון, הרי אפשר היה להעניק גם למן סגולה כזו, שירד פעם אחת בשנה ותשתמר בו חמימותו כל ימות השנה. משום כך הראו להם לעולי רגלים את לחם הפנים בחמימותו הבלתי פוסקת, למען ילמדו להבין מזה, שלפיכך ירד המן כל יום כדי שיהיו ישראל מכוונים לבם כל יום לאביהם שבשמים, בדומה לאותו מלך בשר ודם עם בנו האהוב עליו. ואכן, כאן ניתן לראות את גודל חיבתם של ישראל לפני המקום, ראו חיבתכם לפני המקום ע"כ.

ובחידושי רבי אליהו גוטמאכער ז"ל כתב עוד, כי הבאים לרגל עזבו כל רכושם בביתם, והשליכו יהבם על ה', ועלו לבית המקדש למקום השראת השכינה, וכבר הבטיחה תורה (שמות לד-כד) ולא יחמוד איש את ארצך בעלותך לראות את פני ה' אלקיך שלש פעמים בשנה. לכן הראו לעולי הרגלים את הלחם הפנים שהיה חם כפי שהיה בשעת סידורו, להראותם שהקב"ה שומר את הדבקים בו, ויחזרו לבתייהם לאחר הרגל וימצאו הכל במקום שהניחום ללא גניבה וללא הפסד ע"כ.

ולכן כאשר ברח דוד משאול המלך להציל את נפשו, והיה מסתובב בלי לחם עד שכמעט אחזו בולמוס, הזמין אותו ה' אל אחימלך הכהן, ולא היה לו לחם חול תחת ידו, כי אם לחם קודש מלחם הפנים המוסרים מלפני ה', ועל זה הזכיר לו 'לשום לחם חום ביום הלקחו', שהוא חום כיום סידורו, כדי שיכיר דוד בזה חיבתן של ישראל לפני המקום גם במצב כזה, וכאשר ירצה ה' בו יסדר לו מזונו, ורוצה ה' שיכוין יותר לבו לשמים, ולקבל פני אביו שבשמים בכל שעה.

ויש לומר עוד בטעם שהראו זאת תמיד רק בימי הרגל, כי בכל חג כאשר עלו ישראל לרגל לראות וליראות את פני ה', וראו עבודת הכהנים, הגיעו למדריגה נשגבה, וכמו שאמר הכתוב (דברים יג-כג) למען תלמד ליראה את ה' אלקיך כל הימים. וכתבו התוס' (בבא בתרא כא.) בשם הספרי, דהעומד בירושלים ורואה כולם עוסקים במלאכת שמים ובעבודה, היה גם הוא מכויין ליראת שמים ועוסק בתורה, ועל זה אמר הכתוב (ישעיה ב-ג) כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים ע"ש. ולכן כאשר עלה איש ישראל לראות את פני ה', היה בא לידי הרגשה, להכיר כי חוץ שמירת התורה ומצותיה, חיי העולם הזה הבל הוא, והתורה הקדושה נחמדה מזהב ומפז, ומתוקה מדבש ונופת צופים. אך בצאתם את הקודש כאבה נפשם, איך יוכלו להוציא שאיפת נפשם מהכח אל הפועל, להקדיש ימיהם יותר לתורה, הלא הנהג בהם מנהג דרך ארץ, ופרנסה מה תהא עליה.

אמנם ידוע דשפע הפרנסה יורדת מן השמים על השלחן שבבית ה' אשר עליו מסודרות הי"ב חלות, ומשם יוצא שפע המזונות לכל העולם, וכמבואר בזוהר (ח"ב קנג:) שלחן דא לא איצטריך למהוי ברקניא אפילו רגעא חדא, אלא למהוי עלה מזונא, דהא ברכתא לא אשתכח על אתר רקניא וכו'. ומגו ההוא שלחן נפקי ברכתא ומזוני לכל שאר פתורי דעלמא דאתברכאן בגינייה ע"ש. וכמו כן אמרו (בבא בתרא כה:): הרוצה להעשיר יצפין, וסימניך שלחן בצפון

ע"ש. ולכן הגביהו השלחן שממנה נשפע הפרנסה להעולי רגלים, ואמרו ראו חיבתכם לפני המקום, תדעו דשפע הפרנסה לא בא בשורשו במקום המסחר, אלא בבית ה', וראו איך ה' משמר את לחמכם, חום ביום הלקחו, שיהיה נוח לבני ישראל לחם פרנסתם בחום ורכיכות, ולא לחם יבש. וגם אם לפי דרכי הטבע צריכה להיות הפת יבש, הקב"ה מתנהג עם ישראל בנסים נסתרים, שהלחם נשאר חום כיום סידורו, ומזה יקחו חיזוק לפרנסתם.

ובאמת גם זיווגו של אדם ושפעתה נמשכת מהלחם שבבית ה', שהיא גם כן קרויה לחם, וכמו שנאמר (בראשית לט-ו) הלחם אשר הוא אוכל. ולכן היה על השלחן לחם פנים' (שמות כה-ל), לחם שיש בו פנים (רש"י שם), להורות גם על ההשפעה של זיווגו של אדם. וגם בזה יש השפעה לשום לחם חום ביום הלקחו, שישאר באותה חמימות ואהבה ואחיה כיום סדורו. ועל דרך שאמרו (נדה לא:): מפני מה אמרה תורה נדה לשבעה וכו', כדי שתהא חביבה על בעלה כשעת כניסתה לחופה ע"ש.

וזהו הענין שהקריבו והניפו בחג השבועות שתי הלחם, ממושבותיכם תביאו לחם תנופה שתיים (ויקרא כג-יז), והוא רומז על שתי סוגי הלחם שהאדם צריך להניף שתייהם לשם שמים, בלתי לה' לבדו. ובזכות התורה שקבלנו בחג השבועות, גם הקב"ה מניף להאדם השתי לחם, שיהיו עומדים ברום המעלות.

לעילוי נשמת	
נתנדב ע"י יידיעו	נתנדב ע"י יידיעו
<p>מוה"ר ר' ישעי' ליכטמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן טובי' ני"ו למז"ט</p>	<p>הרבנות הצדיקת מרת שינדל רבקה בת הגה"צ ר' יצחק ע"ה אשת חבר של כ"ק מרן אדמו"ר בעל עזר מיהודה וצוק"ל נפטרה י"ח סיון שנת תשס"ה לפ"ק ת.נ.צ.ב.ה.</p>
<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' מנחם ברוין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו תחי' למז"ט</p>	<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' אהרן יוסף דאסקאל הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו תחי' למז"ט</p>
<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' אלי' ברוין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהכנס בני לעול התורה והמצות למז"ט</p>	<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' פנחס אבערלענדער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למז"ט</p>
<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' אליעזר קאללמאן הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו באירוסיו בתו תחי' למז"ט</p>	<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' שמואל יוסף בויער הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בנו למז"ט</p>
<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' יצחק ווייס הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בנישואי בנו החתן נתנאל ני"ו למז"ט</p>	<p>נתנדב ע"י יידיעו</p> <p>מוה"ר ר' יואל עקשטיין הי"ו לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת בתו למז"ט</p>